

Oświadczenie

Zapewnienie podlegających pełnej kontroli, rozliczalnych i skutecznych rozwiązań nadzoru bankowego w następstwie wprowadzenia jednolitego mechanizmu nadzorczego

Komitet Kontaktowy prezesów najwyższych organów kontroli (NOK) państw członkowskich Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Obrachunkowego,

uwzględniając fakt, że utworzenie jednolitego mechanizmu nadzorczego (SSM) w listopadzie 2014 r. zmieniło strukturę nadzoru bankowego w UE poprzez przekazanie Europejskiemu Bankowi Centralnemu (EBC) uprawnień w zakresie nadzoru nad sektorem bankowym w strefie euro;

odnotowując, że w ramach mechanizmu pod bezpośrednim nadzorem EBC znalazło się prawie 130 banków o największym znaczeniu systemowym, na które przypadają aktywa o łącznej wartości 22 bln euro;

przywołując oświadczenie Komitetu Kontaktowego z dnia 8 maja 2013 r. dotyczące znaczenia odpowiednich mechanizmów kontroli i rozliczalności w kontekście unii gospodarczej i walutowej oraz zarządzania gospodarczego UE, a także oświadczenie z października 2011 r. dotyczące znaczenia europejskiego semestru i innych niedawnych wydarzeń w zakresie zarządzania gospodarczego UE dla najwyższych organów kontroli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Obrachunkowego;

kładąc nacisk na podstawowe zasady określone w tych oświadczeniach, to jest zapewnienie wystarczającej przejrzystości, odpowiedniej rozliczalności i należytej kontroli publicznej w odniesieniu do środków publicznych;

uwzględniając fakt, że utworzenie jednolitego mechanizmu nadzorczego pociąga za sobą nowe wyzwania dotyczące poszanowania tych zasad, a także zwracając uwagę na wcześniej istniejące uchybienia, w szczególności na to, że:

- duża liczba NOK ma tylko częściowe kompetencje lub nie ma wcale uprawnień do kontroli organów nadzoru w swoich państwach i prowadzonej przez nie działalności (nadzorczej), zwłaszcza jeśli chodzi o działalność banków centralnych;
- wraz z przekazaniem uprawnień w zakresie nadzoru po utworzeniu jednolitego mechanizmu nadzorczego na rzecz EBC część krajowych NOK utraciła kompetencje do przeprowadzania kontroli w zakresie nadzoru nad bankami o największym znaczeniu systemowym w swoich państwach;
- niektóre krajowe organy nadzoru nie sporządzają sprawozdań ze swojej działalności nadzorczej ani nie informują o niej władz krajowych;

odnotowując, że poszczególne instytucje finansowe wymienione w dyrektywie CRD IV¹ zostały wyłączone spod nadzoru sprawowanego przez EBC, a także spod jurysdykcji krajowych organów nadzoru;

odnotowując, że kontrola publiczna organów nadzoru bankowego i ich działalności (obejmująca nieograniczony dostęp kontrolerów do wszystkich istotnych informacji) stanowi standardową procedurę w takich państwach, jak Stany Zjednoczone, Kanada, Australia, Dania, Szwecja, Francja i Niemcy, nawet jeśli nadzór ten znajduje się w gestii banków centralnych;

uwzględniając fakt, że Europejski Trybunał Obrachunkowy przygotowuje pierwsze kontrole działalności nadzorczej EBC, lecz biorąc pod uwagę opinię EBC, zgodnie z którą kompetencje Trybunału w zakresie kontroli skuteczności operacyjnej zarządzania EBC nie obejmują polityki ani decyzji dotyczących zadań nadzorczych EBC;

podkreślając, że zdaniem części NOK istnieje pilna potrzeba wypełnienia potencjalnych luk w zakresie kontroli pojawiających się na poziomie krajowym w wyniku tego, że Trybunał nie otrzymał takich kompetencji na poziomie EBC, jakie posiadały wcześniej krajowe NOK w zakresie kontroli nadzoru bankowego;

stwierdza, że:

Luka w zakresie kontroli pojawia się w tych państwach strefy euro, w których wcześniejsze kompetencje krajowych NOK w zakresie kontroli organów nadzoru bankowego nie są zastępowane podobnym poziomem kontroli sprawowanej przez Europejski Trybunał Obrachunkowy w odniesieniu do działalności nadzorczej EBC. Istnieje potrzeba wyjaśnienia, czy przystąpienie państwa spoza strefy euro do jednolitego mechanizmu nadzorczego wpłynie w jakikolwiek sposób na kompetencje NOK w zakresie kontroli, a jeżeli tak, to w jaki. Ponadto luka w zakresie kontroli utrzymuje się w niektórych państwach, w których kompetencje krajowych NOK w zakresie kontroli krajowych organów nadzoru bankowego są ograniczone lub NOK w ogóle ich nie mają.

Pełną kontrolę i całkowitą rozliczalność nadzoru bankowego w Unii Europejskiej można uzyskać jedynie dzięki ścisłej współpracy pomiędzy krajowymi NOK a Europejskim Trybunałem Obrachunkowym w celu wypełnienia luki w zakresie kontroli, a zanim to nastąpi – zminimalizowania wynikających z niej zagrożeń;

zaleca zwiększenie poziomu wiedzy na temat zapewnienia podlegających pełnej kontroli, rozliczalnych i skutecznych rozwiązań nadzoru bankowego, poprzez:

w odniesieniu do NOK na poziomie krajowym i europejskim:

- **zachęcanie NOK państw członkowskich do przekazywania informacji dotyczących tych kwestii rządów i parlamentom w swoich państwach;**
- **zapraszanie NOK państw członkowskich do udziału w planowanych kontrolach koordynowanych** dotyczących nadzoru nad poszczególnymi bankami o mniejszym znaczeniu systemowym w wybranych krajach UE, które to kontrole mają się rozpocząć w 2015 r., a ich wyniki mają zostać przedstawione Komitetowi Kontaktowemu;

¹ Art. 2 ust. 5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi.

w odniesieniu do instytucji UE i władz krajowych:

- **zachęcanie Parlamentu Europejskiego, Rady Unii Europejskiej, Rady Europejskiej i Komisji Europejskiej do rozważenia możliwości wzmocnienia kompetencji Europejskiego Trybunału Obrachunkowego** w zakresie kontroli jednolitego mechanizmu nadzorczego EBC, w tym do wyjaśnienia zakresu art. 20 ust. 7 rozporządzenia w sprawie SSM lub zmiany art. 20 ust. 7 rozporządzenia w sprawie SSM oraz art. 27 ust. 2 statutów ESBC i EBC, jeżeli będzie to konieczne;
- **zachęcanie rządów i parlamentów państw członkowskich do rozszerzenia kompetencji krajowych NOK w zakresie kontroli** zgodnie z możliwościami, jakie zapewniono NOK w art. 59 ust. 2 dyrektywy w sprawie wymogów kapitałowych (CRD IV), tak aby uzyskać pewność, że objęto nimi także kontrolę banków centralnych i instytucji nadzoru finansowego;
- **zachęcanie Komisji Europejskiej do uwzględnienia tych zagadnień w pierwszej ocenie jednolitego mechanizmu nadzorczego, której wyniki zostaną opublikowane pod koniec 2015 r.;**

podkreśla wagę podjęcia powyższych działań jak najszybciej i w sposób skoordynowany, co będzie stanowiło właściwą reakcję na trwający kryzys finansowy oraz okazję do utworzenia podlegających pełnej kontroli, rozliczalnych i skutecznych rozwiązań w zakresie nadzoru bankowego. Powinno to także doprowadzić do poszerzenia zakresu działalności instytucji finansowych w takich obszarach, jak ubezpieczenia czy inwestowanie.

Przewodnicząca Komitetu Kontaktowego przekaze niniejsze oświadczenie Parlamentowi Europejskiemu, Radzie Unii Europejskiej, Radzie Europejskiej, Komisji Europejskiej, Eurogrupie, a także parlamentom i rządóm państw członkowskich UE.